

Sztuczne pola elektromagnetyczne (PEM) negatywnie wpływają na pamięć u nastolatków? - najnowsze wyniki badań.

2018-08-30

W lipcu br. zostały opublikowane wyniki badań epidemiologicznych dotyczące negatywnego wpływu pola elektromagnetycznego na te obszary mózgu, które są odpowiedzialne za zapamiętywanie informacji pt. „*A Prospective Cohort Study of Adolescents' Memory Performance and Individual Brain Dose of Microwave Radiation from Wireless Communication*”. ([link](#))

Źródło: www.swisstph.ch

Naukowcy ze Szwajcarskiego Instytutu Zdrowia Publicznego (Swiss TPH) jako pierwsi na świecie wykazali, że istnieje związek pomiędzy ekspozycją na pole elektromagnetyczne o częstotliwości radiowej a upośledzeniem pamięci u nastolatków. Wyniki ich badań nawiązują do raportu opublikowanego w 2015 roku w czasopiśmie naukowym *Environment International*, zostały jednak przeprowadzone na dwukrotnie większej liczbie uczestników i po raz pierwszy oceniają skumulowaną dawkę promieniowania elektromagnetycznego na młodzież. Naukowcy przez rok analizowali wpływ korzystania z telefonów bezprzewodowych na pamięć. Do badań zakwalifikowano 700 nastolatków w wieku od 12 do 17 lat ze szkół publicznych na obszarach miejskich i wiejskich w Szwajcarii (w części niemieckojęzycznej).

Szwajcarom udało się udowodnić, że jeśli młodzi ludzie regularnie korzystają ze smartfonów trzymając aparaty tuż przy głowie, to już po roku u nastolatków można zauważyć negatywny wpływ na rozwój tych obszarów mózgu, które są odpowiedzialne za zapamiętywanie. Związek ten był najbardziej wyraźny wśród osób, które trzymały telefony po prawej stronie głowy. Unikalną cechą przeprowadzonego badania było wykorzystanie obiektywnych danych dotyczących użytkowników telefonów komórkowych, które zostały udostępnione przez operatorów sieci telefonii komórkowej.

Badanie zostało przeprowadzone przez szwajcarski instytut w ramach realizacji projektu Unii Europejskiej GERoNiMO, którego celem jest poszerzenie wiedzy na temat tego, czy i w jakim zakresie PEM wpływa na zdrowie. Prace nad obliczeniami dawek przeprowadzono we współpracy z belgijskimi naukowcami. Projekt był finansowany przez Siódmy Program Ramowy UE i Szwajcarską Narodową Fundację Nauki (SNSF).

Warto przypomnieć, że na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków – Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień, przeprowadzono na przełomie września i października 2017 roku badania z dziećmi, młodzieżą oraz nauczycielami z Krakowa, na temat korzystania z telefonów komórkowych, tabletów, komputerów, Internetu, mediów społecznościowych, gier komputerowych i konsolowych. W kontekście wyników badań szwajcarskiego instytutu, należy z uwagą spojrzeć na wyniki krakowskiego raportu pt. „Korzystanie z urządzeń elektronicznych oraz z Internetu przez dzieci i młodzież” ([link](#)).

Wyniki badań pokazały, że w Krakowie, telefon komórkowy jest najbardziej popularnym urządzeniem elektronicznym – ma je w swoim domu największy odsetek uczniów (ponad 95% dzieci od 6 roku życia). Telefon komórkowy to również urządzenie, z którego może korzystać największy odsetek

uczniów (już 75,7% badanych od 6 roku życia i ponad 96% badanych powyżej 10 roku życia). Im uczeń starszy, tym częściej może korzystać również z jakichkolwiek innych urządzeń znajdujących się w domu – z laptopa, tabletu, komputera. Telefon komórkowy jednak to urządzenie najbardziej popularne, jeśli chodzi o sprzęt dany uczniowi na własność (ma go już 91,1% dzieci pomiędzy 10 a 13 rokiem życia). Telefon komórkowy jest w związku z tym najczęściej użytkowanym urządzeniem przez dzieci i młodzież (używa go 56,8% 10-latków, 54,5% 11-latków, 70,9% 12-latków oraz 73,1% 13-latków). Dane te potwierdzają również nauczyciele, którzy przyznają, że telefon komórkowy jest najczęściej zabieranym ze sobą do szkoły urządzeniem. Zabiera go 61% 6 – 9-latków, 91,1% 10 – 13-latków, 94,6% 14 – 16-latków i 94,9% 17 – 19-latków. Z wiekiem wydłuża się czas korzystania z ulubionego urządzenia elektronicznego (najczęściej telefon komórkowy). W grupie 10 – 13-latków największy odsetek korzysta z niego do 3 godzin dziennie, natomiast w starszych przedziałach wiekowych ten czas się wydłuża od 3 do 5 godzin dziennie i powyżej 5 godzin dziennie. Jest to bardzo niepokojące zjawisko, ponieważ oznacza to, że starsi uczniowie korzystają ze swojego ulubionego urządzenia, jakim jest telefon komórkowy przez połowę dnia. Dlatego warto korzystać z dobrodziejstw najnowszych technologii z umiarem i przypominać młodemu pokoleniu krakowian o możliwych negatywnych skutkach zdrowotnych wpływu sztucznych pól elektromagnetycznych.